

**Anmälan mot Miljö- och byggnämnden i Gnesta kommun angående
handläggningen av begäran om ingripande mot byggnader på
grannfastigheten m.m.**

Anmälan

AA framförde i en anmälan till JO den 14 februari 2002 klagomål mot Miljö- och byggnämnden i Gnesta kommun. Han anförde bl.a. följande. Han äger fastigheten N 1:102. Hans anmälan avseende fastigheten N 1:101 gällde samtliga byggnader som tillhörde fastigheten. Det finns ingen tjänsteanteckning om hans anmälan och anmälan avseende bl.a. garaget behandlades inte av nämnden. Garaget stämmer inte överens med bygglovets som beviljades 1989. Bygglov beviljades i efterhand för två olovliga byggnader men bygglovets upphävdes av länsstyrelsen, senast den 2 februari 2000. I mars 2000 tog han kontakt med stadsarkitekten BB för att höra vad som skulle hända med byggnaderna. BB svarade att ärendet utreddes. Den 13 juni 2000 skickade kommunen en skrivelse till ägaren till fastigheten N 1:101. I skrivelsen uppgav kommunen att om inte de två olovliga byggnaderna hade rivits senast den 1 oktober 2000 skulle ärendet tas upp i miljö- och byggnämnden. Han ifrågasätter när ett överklagbart beslut skulle ha meddelats om inte byggnaderna hade rivits. Den person som är sammanboende med ägaren till fastigheten N 1:101 är anställd av kommunen och placerad i samma byggnad som samhällsbyggnadsförvaltningen.

Vid telefonsamtalet med BB i mars 2000 fick han även uppgift om att en granne hade anmält att hans friggebod var för stor. BB uppgav att flygfotografering och kontrollmätning hade gjorts. Denna information fick han trots att han inte hade presenterat sig. Han har senare fått veta att det inte finns någon dokumentation i akten från flygfotograferingen eller kontrollmätningen. Den 13 juni 2000 skickades ett brev till anmälaren, dvs. ägaren till fastigheten N 1:101. Nämnden har fortfarande inte på nytt kontrollerat på plats om hans friggebod är för stor.

Till anmälan var fogade bl.a. en skrivelse som kom in till kommunen den 22 februari 2000 från ägaren till fastigheten N 1:101 och kommunens svar den 13 juni 2000.

Utredning

Miljö- och byggnämnden anmodades att yttra sig över vad som framförts i AA:s anmälan till JO. I remissvaret den 18 april 2002 anfördes bl.a. följande.

Anmälan N 1:102 (ägare AA)

2000 02 21 inkommer skriftlig förfrågan om det finns bygglov för uthus på fastigheten N 1:102 från grannen på N 1:101, CC Bilaga 16 i AA:s anmälan.

2000 06 13 svar från stadsarkitekten. Bilaga 18 i AA:s anmälan. Kommentar: Kontroll på plats av friggebodens storlek är ej utförd.

Troligen syftar AA på CC:s skriftliga förfrågan. Nämnden har inte betraktat detta som en anmälan.

Bygglov N 1:101 (ägare CC och DD)

1989 06 30 Bygglov lämnas för garage på 30 kvm av tidigare Nyköpings kommun.

1998 04 06 lämnar AA in muntlig anmälan om grannen CC:s fastighet N 1:101. Han anmäler att grannen har 6 byggnader på sin tomt; huvudbyggnad, garage, friggebod, portal, en annan mindre byggnad samt tillbyggnad på garaget (förråd med cyklar mm). Han nämner att en av byggnaderna kan vara placerad utanför tomten och han är inte säker på om CC har byggt/brukar denna.

1998 06 22 tillskrivs CC om att muntlig anmälan inkommit avseende olovligt byggande och anmodas senast 1998 08 03 att inkomma med skriftligt svar. I skrivelsen redogörs för de byggnader/tillbyggnader på fastigheten som saknar bygglov.

1998 07 08 inkommer skriftligt svar från CC.

1998 11 19 fattar dåvarande tekniska nämnden beslut om bygglov i efterhand för uppförande av lusthus samt tillbyggnad av fritidshus samt överlämnar ärendet till länsrätten för prövning av eventuell tilläggsavgift.

1998 12 21 inkommer överklagande från AA.

1998 12 29 vidhåller dåvarande tekniska nämnden beslut om bygglov i efterhand och översänder överklagandet till länsstyrelsen för prövning.

1999 05 06 beslutar länsrätten att förutsättningar för att ta ut tilläggsavgift inte föreligger.

1999 08 09 upphäver länsstyrelsen tekniska nämndens beslut och återförvisar ärendet.

1999 09 06 tillställes berörda grannar möjlighet till yttrande över ansökan om bygglov i efterhand.

1999 Nybyggnadskarta skala 1:500 upprättas av Metria på plan- och byggenhetens uppdrag. Bilaga 1.

1999 10 21 § 130 fattar tekniska nämnden beslut om bygglov i efterhand för lusthus och tillbyggnad till fritidshuset. Kommentar: Nämnden lämnar med hänsyn till lusthusets enkla karaktär, tillbyggnadens placering på fritidshusets baksida samt att fastighetens samlade byggrätt ej överskrids med mer än 1 kvm mindre avvikelse från detaljplan. Nämndens bedömning är alltså att skäl för dispens finns.

1999 11 19 överklagar EE, N 1:105, nämndens beslut.

1999 12 06 översändes handlingar för prövning till länsstyrelsen.

2000 02 02 undanröjer länsstyrelsen nämndens beslut. Länsstyrelsen finner vid en samlad bedömning att den sammanlagda avvikelsen från planen inte kan betraktas som en mindre avvikelse från gällande detaljplan. Bygglov kan därför inte beviljas utan föregående planprövning.

2000 05 04 Brev om besiktning på plats. Kommentar: Miljö- och byggnämndens presidium (tidigare tekniska nämnden) gör ibland besök på plats för att bilda sig en bättre uppfattning om pågående ärenden. Diskussioner hade förts i nämndens presidium om eventuell planprövning. Nämndens ordförande ställde in mötet efter att han kontaktats av EE, N 1:105.

2002 06 upplyses CC i brev om att lusthuset skall undanröjas senast 2000 10 01. Kopia sändes till AA:s för kännedom och borde då också ha sänts till EE för kännedom.

Lusthuset rivs av CC sommaren 2000. Kommentar: När en byggnad inte har giltigt bygglov i Gnesta kommun tillskrivs fastighetsägaren med uppmaning att inom en rimlig frist ta bort byggnaden. Om uppmaningen inte följs, skrivs ärendet fram till miljö- och byggnämnden med förslag till beslut om föreläggande att riva byggnaden.

Kompletterande upplysningar:

Kontakter enligt BB. Vid telefonsamtalet i mars 2000 hade nämndens presidium ännu inte tagit ställning till vad som fortsättningsvis skulle hända i ärendet. Ett möjligt alternativ var att pröva ärendet genom upprättande av detaljplan. Jag talade om för AA att hans granne CC hade skrivit till nämnden och ifrågasatt lovligheten av två av AA:s byggnader. Jag talade också om för honom att Metria har upprättat en nybyggnadskarta för fastigheten N 1:101 men att vi utifrån den inte exakt kan se hur stor friggeboden är. Kontrollmätningar sker bara på den fastighet för vilken nybyggnadskarta upprättats. Plan- och byggenheten har inte genomfört någon kontrollmätning på AA:s fastighet. Det är rätt att AA inte presenterade sig i början av detta telefonsamtal. Jag hade tidigare talat med honom och kände självklart igen honom både på rösten och på sättet att tala Fastighetsägarens (N 1:101) sammanboende. AA syftar vad vi kan förstå på DD som är medicinskt ansvarig sjuksköterska i Gnesta kommun, halvtidsanställd. Hon har kontor på kommunhuset, Elektron, i samma lokaler som plan- och byggenheten. Jävssituation inträffar inte automatiskt om sökandens sammanboende arbetar i samma byggnad som bygglovshandläggaren.

AA kommenterade remissvaret.

Från samhällsbyggnadsförvaltningen inhämtades de yttranden med bilagor som AA och ägaren till fastigheten N 1:105 gett in till kommunen i september 1999 avseende ansökan om bygglov i efterhand på fastigheten N 1:101.

Bedömning

JO bör enligt sin instruktion inte utreda förhållanden som ligger mer än två år tillbaka i tiden, om det inte finns särskilda skäl för det. Jag anser inte att det finns skäl att utreda den del av anmälan som avser förhållanden som ligger mer än två år tillbaka i tiden från anmälan till JO.

Enligt 10 kap. 1 § plan- och bygglagen (1987:10), PBL, skall byggnadsnämnden ta upp frågan om påföljd eller ingripande enligt det kapitlet så snart det finns anledning att anta att en överträdelse har skett av bestämmelserna om byggande i lagen eller av någon föreskrift eller något beslut som har meddelats med stöd av dessa bestämmelser.

JO har i flera tidigare ärenden (se exempelvis ämbetsberättelsen 1990/91 s. 337) uttalat att en byggnadsnämnd är skyldig att behandla en begäran från en fastighetsägare om ingripande enligt 10 kap. PBL mot åtgärder på en grannfastighet och att meddela ett beslut i saken. Om begäran lämnas utan åtgärd har fastighetsägaren rätt att överklaga beslutet.

AA angav bl.a. i yttrande den 23 september 1999 att garaget på fastigheten N 1:101 inte överensstämde med gällande bygglov. AA måste därmed anses ha begärt att kommunen skulle ingripa mot garaget med stöd av bestämmelserna i 10 kap. PBL.

I den skrivelse som kom in till kommunen den 22 februari 2000 uppgav ägaren till fastigheten N 1:101 att han ansåg att en byggnad om 30 kvadratmeter på AA:s fastighet skulle tas bort. Han uppgav också att AA hade en friggebod som låg på mark som inte fick bebyggas. I svaret den 13 juni 2000 från kommunens plan- och byggenhet angavs dels att kommunen beviljat bygglov för nybyggnad av ett uthus på fastigheten, dels att plan- och byggenheten vid tillfälle skulle kontrollera friggeboden.

Miljö- och byggnämnden har uppgett att skrivelsen som kom in den 22 februari 2000 inte betraktats som en anmälan. Enligt min uppfattning måste även den skrivelsen anses innefatta en begäran om ingripande enligt 10 kap. PBL.

Jag är kritisk till att nämnden, såvitt utredningen visar, inte har fattat beslut med anledning av dessa framställningar om ingripande med stöd av bestämmelserna i 10 kap. PBL.

I övrigt föranleder AA:s anmälan inte något uttalande eller någon ytterligare åtgärd av mig.

Ärendet avslutas.